

๔๒ สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย

ความหมายของสหกรณ์

การรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันด้วยความสมัครใจ

เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างเป็นอิสระ

ร่วมกันรับผิดชอบและดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยยึดหลัก ประชาธิปไตย

ไม่มุ่งแสวงหาผลกำไร และมีการแบ่งผลประโยชน์กันอย่าง ยุติธรรม

ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์

โรเบิร์ต โอเวน บิดาแห่งการสหกรณ์โลก

เขาเป็นผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม
ที่มุ่งหวังจะช่วยเหลือนกรรมกรผู้ใช้แรงงานให้
มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

แนวคิดโรเบิร์ต โอเวน

ให้กรรมกรรู้จักพึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ร่วมกันจัดตั้งชมรมสหกรณ์เพื่อร่วมกันผลิตสิ่งของ
เครื่องใช้ต่าง ๆ ไว้ใช้ในหมู่สมาชิก

*จัดตั้งชมรมสหกรณ์ ครั้งแรกประเทศอังกฤษ ไม่ประสบความสำเร็จ

*สหรัฐอเมริกา เมืองนิวยอร์ก ฮาโมนี มลรัฐอินเดียนา ล้มเลิกกิจการ เงินทุน/ถูกต่อต้านจากนักการเมือง

การจัดตั้งร้านสหกรณ์ของนายแพทย์วิลเลียม คิง

ได้รับยกย่องให้เป็นต้นแบบของสหกรณ์ร้านค้าในสมัยปัจจุบัน

ชักให้กรรมกรร่วมทุนกันจัดตั้งร้านสหกรณ์จำหน่ายสินค้า

ไม่ประสบความสำเร็จเพราะไม่ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิก

เพราะไม่ได้นำผลกำไรมาแบ่งปันให้สมาชิกแต่ละเก็บไว้เป็นทุนขยายกิจการต่อไป

ลักษณะสำคัญของสหกรณ์

เป็นธุรกิจรูปแบบหนึ่งที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตคือ คน เงิน ทรัพยากร และการจัดการ

เกิดขึ้นจากการรวมคนและทุนด้วยความสมัครใจ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม

มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล

สมาชิกของสหกรณ์ทุกคนมีสิทธิเสมอภาค เท่าเทียมกัน

มีกฎหมายสหกรณ์และข้อบังคับสหกรณ์ เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ

กำเนิดของสหกรณ์ในประเทศไทย

สหกรณ์แห่งแรกของไทย คือ สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ จ.พิษณุโลก

พระบิดาแห่งสหกรณ์ไทย พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

สาเหตุ*บับคั้นทางเศรษฐกิจ เช่นถูกเอาเปรียบจากนายทุนและพ่อค้าคนกลาง

*เป็นสหกรณ์ทำทุน หรือเพื่อการกู้ยืมเงินที่มีขนาดเล็ก

สหกรณ์วัดจันทร์ฯ แวงค์สยามกับมาจล โดยพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้ค้าประกัน

รัฐบาลคิดจะขยายกิจการสหกรณ์ไปยังจังหวัดอื่น ๆ

กำเนิดของสหกรณ์ในประเทศไทย

* สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้การศึกษาแก่สมาชิกของสหกรณ์/ติดต่อประสานงานระหว่างสหกรณ์ทั้งในและต่างประเทศ

* สหกรณ์มีหน่วยงาน ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในความดูแลและรับผิดชอบ

ประเภทของกิจการสหกรณ์ในประเทศไทย

1. สหกรณ์การเกษตร (เน้นช่วยเหลือเกษตรกร)

2. สหกรณ์ออมทรัพย์ (รับฝากเงิน ปล่อยกู้ รับสมาชิกในกลุ่มอาชีพเดียวกัน)

3. สหกรณ์ร้านค้า (นำเงินสมาชิกรมาตั้งร้านขายของได้กำไรก็ปันผลให้)

4. สหกรณ์นิคม (ช่วยให้มีที่ดินทำกิน)

5. สหกรณ์ประมง (ช่วยชาวประมง)

6. สหกรณ์บริการ (ช่วยผู้มีอาชีพแบบเดียวกัน)

6. สหกรณ์บเครดิิตยูนีเยน (เป็นสหกรณ์อิสระ คนทั่วไปรวมเงินตั้งเป็นกองทุน/ปล่อยกู้คิดดอกเบี้ย)

สหกรณ์แห่งแรก

1. สหกรณ์การเกษตร (จ.พิษณุโลก)

2. สหกรณ์ออมทรัพย์ (สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์)

3. สหกรณ์ร้านค้า (อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา)

4. สหกรณ์นิคม (จ.ปทุมธานี)

5. สหกรณ์ประมง (จ.พิษณุโลก)

6. สหกรณ์บริการ (สหกรณ์ร่นบ่อสร้าง จ.เชียงใหม่)